

KÖNYVTÁRI FIGYELŐ

SZEMLE

SIADIA

AZ ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI ÉS MÓDSZERTANI KÖZPONT

12. évfolyam

1966

1. szám.

✓ AZ EGYETEMES TIZEDES OSZTÁLYOZÁS MAGYARORSZÁGI MUNKÁLATAIRÓL

Megkezdődött a magyar nyelvű teljes kiadás szerkesztése
Nyomdába került az új rövidített kiadás

Az ETO táblázatok könyvtáraink és dokumentációs intézményeink igen fontos munkaeszközei. Az ETO használata hazánkban a felszabadulás óta vált általánossá és napjainkban a tudományos kutatások koordinálásában, a tudományos információk cseréjében nemzetközi vonatkozásban is egyre szélesebb körben nyer alkalmazást.

Könyvtárainkban az idegennyelvű kiadásokon kívül az 1950-es évek első felében megjelent sokszorosított kiadások után az 1958. évi nyomtatott rövidített magyar kiadást használják. Mint ismeretes, ez a kiadás az igényekhez képest alacsony példányszámban jelent meg, s ma könyvtárainkban erősen érzik az osztályozási táblázatok hiányát. A sürgető igények kielégítésére több évi munkával, az Országos Osztályozási Bizottság keretében, dr. Veredy Gyula szerkesztésében elkészült a múlt év közepére az ETO új magyar rövidített kiadásának kézírata, melynek megjelenését - több más ország gyakorlatához hasonlóan - szabványként a Magyar Szabványügyi Hivatal vállalta. A rövidített kiadás kéziratát a FID felülvizsgálta és azt hivatalos kiadványaként FID Publ 389. számmal jóváhagyta. A kéziratról a FID nagy elismeréssel nyilatkozott, s csupán

az időközben bekövetkezett lényegesebb változások bedolgozását javasolta. E munkákat az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ keretében,

Dear Sirs,

We have checked the parts of the manuscript of the full Hungarian UDC edition that we have so far received, to wit: 0, 37, 53, 57/59, 622, 623 and 677. We would like to congratulate you on an extremely well-edited manuscript. As you will see from the following remarks, the number of errors we have found is extremely small. To a considerable extent our remarks refer to late P-notes, which were not available to you when the translation was made.

All through class 5 you have included a number of references to the so-called number some going back as far as the 1930

mely az Országos Osztályozási Bizottságtól a kiadás technikai munkáit átvette, el is végezte és a most nyomdába került kézirat az ETO legfrissebb 1965 december 31-i állapotát tükrözi majd. Ily módon a remélhetőleg még ez évben megjelenő kiadvány szakjelzetei az ETO legkorszerűbb számait fogják tartalmazni.

Amint a Könyvtári Figyelő 1964. évi 3-4. száma már hírül adta, megkezdődtek az ETO teljes magyar nyelvű kiadásának munkálatai is. Míg 1964-ben csak az előkészítés folyt a teljes táblázatok egyes intézményeknél elkészült részleteinek felmérése alapján, és csak néhány többé-kevésbé korszerű kézirat gyűlt össze, addig 1965 folyamán megindult a tervszerű munka. Az elsőként kiadásra kerülő szakokat felosztották szakkönyvtárosok és az egyes szakterületek szakértői között, akik a rendelkezésükre bocsátott legkorszerűbb külföldi kiadások és az Extensions and Corrections to the UDC kötetek alapján egész sor szakterület ETO táblázatának kéziratát állították össze. Az így elkészült táblázatokat szakmai és ETO-szakértői lektorálás után kéziratként kis példányszámban füzetekben sokszorosítják és szakmai vitára bocsátják őket, elsősorban az egyes tudományágak magyar terminológiájának kialakítása céljából. A szakmai vitában az Országos Osztályozási Bizottság, a METESz szakegyesületei és egyéb szakmai intézmények és szakértők vesznek részt. A munkálato- kat az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központban, dr. Lázár Péter főigazgató, a FID Központi Osztályozási Bizottsága (FID/CCC) tagjának vezetésével alakult ETO Szerkesztő Bizottság hangolja össze. A Szerkesztő Bizottság a kéziratokat megküldi a FID Központi Osztályozási Bi- tságá- nak is felülvizsgálás, illetve jóváhagyás céljából. A FID a teljes magyar kiadá- sát, az eddig kiküldött részkezíratok alapján, hivatalos kiadványának ismerte el, és az igen szép kéziratokhoz gratulált. Az ETO teljes magyar nyelvű kiadását

a FID Publ 390. számmal ismerték el. Az első szakmai terminológiai viták megkezdődtek és ebben az esztendőben minden bizonnyal jó egynéhány szak teljes táblázata nyomdába is kerül és remélhetőleg néhány még ez évben meg is jelenhet.

A magyar nyelvű teljes kiadásban elsőként az ETO természettudományi és műszaki táblázatainak megjelenésére kerül sor, mégpedig figyelembe véve azt, hogy mely szakterületeken zajlott le a közelmúltban olyan revízió, mely biztosítja, hogy a táblázatok tartalmi szempontból is a legkorszerűbbek és a közeljövőben lényegesebb módosítások bennük nem történnek. Mindenképpen gondoskodni kívánnak intézményesen arról is, hogy a teljes magyar kiadás megjelent kötetéhez az utóbb bekövetkező módosítások is rendszeresen megjelenjenek és ezzel a táblázatok korszerűségét tartósan biztosítani lehessen.

A teljes magyar ETO kiadás számára eddig az alábbi kéziratok, illetve vitaanyagok készültek el: *

0	Általános művek	621.4	Hőerőgépek
37	Pedagógia	621.5	Légnyomású gépek, Hűtéstechnika
51	Matematika	622	Bányászat
53	Fizika	623	Haditechnika
57	Biológia	625	Közlekedési technika
58	Növénytan	63	Mezőgazdaság
59	Állattan	65	Üzemszervezés
62-1/-9	Géprészek és termékek	666	Üveg, cement, kerámiaipar
620	Anyagvizsgálat	677	Textilipar
621.1/2.	Gőzgépek Vizierőgépek	78	Zene
		79	Film, Színház, Játék, Sport.

A fentiekén kívül folyamatban van az 54 Kémia és több műszaki tudomány, pl. 621.3 Elektrotechnika, 621.7/9 Gyártás, Megmunkálás, Gépelemek, Szerszámgépek, stb. táblázatainak szerkesztése.

Meg kell említenünk, hogy a 63 Mezőgazdaság osztályt a Károlyi Mihály Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központ az Országos Osztályozási Bizottság mezőgazdasági munkabizottságának tagjai bevonásával készítette el és tette közzé nemrég kézirat gyanánt. **

Ugyancsak nemrég jelent meg a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem Központi Könyvtára több évi munkája nyomán a 669 Kohászat szak

* A Könyvtártudományi Szakkönyvtárban a füzetek megjelenésük után az érdeklődők rendelkezésére állnak.

** Egyetemes Tizedes Osztályozás, 63 Mezőgazdaság, Károlyi Mihály Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központ, Bp. 1965. 84 p. A Könyvtártudományi Szakkönyvtárban lévő mű raktári jelzete 4-2178.

bevezető tanulmánnyal és magyarázatokkal kiegészített teljes táblázata a FID jóváhagyásával (FID Publ. 360). Ez a kiadvány nem része ugyan a teljes magyar ETO kiadásnak, de szerkesztője, Uhlmann Aladár az adott időpontban a kohászat szakot a teljes magyar ETO kiadás számára is ki fogja dolgozni.*

Egyes, elsősorban társadalomtudományi szakok kiadásával egyelőre várni kell, mert azokban a közeljövőben jelentősebb átdolgozások várhatók. Egyébként a teljes kiadás munkálatai során a szerkesztők állandóan figyelemmel kísérik az ETO fejlesztési munkálatait és a megvitatás, sőt a kiadás technikai munkálatai során a szükséges változtatásokat a kéziratokon átvezetik. Az ETO teljes magyar nyelvű kiadásával kapcsolatosan az egyik legnagyobb jelentőségű probléma az egyes szakterületek korszerű magyar terminológiájának kialakítása, mely nemcsak a könyvtári osztályozás, hanem az érintett szakterületen folyó tudományos tájékoztatás egésze számára is rendkívüli jelentőségű munka.

Az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ, illetve a magyar ETO kiadások szerkesztő bizottsága épp ezért örömmel fogadja a könyvtárosok, dokumentálók és szakemberek hozzászólásait, melyek segítséget nyújtanak a táblázatok helyes terminológiájának kialakításában. Hasonlóképpen hasznosak lehetnek az olyan javaslatok is, melyek az ETO hiányosságaira mutatnak rá. Ezek segítséget jelenthetnek a rendszer továbbfejlesztésében való közreműködésünkhöz, melyen a nyugati országokon kívül a szocialista országok ETO szakemberei is együttműködve fáradoznak. Ezeknél a javaslatoknál azonban figyelemmel kell lenni egyrészt az ETO fejlesztésével kapcsolatos FID-előírásokra, másrészt gondolni kell arra is, hogy a szakrendszer stabilitásának szükségessége a könyvtárak és dokumentációs intézmények munkájának előfeltétele és módosításokat csak igen indokolt esetekben szabad végrehajtani.

Az ETO kiadásaival, alkalmazásának kérdéseivel, fejlesztésével való tevékenységünk megélénkülése, továbbá az a tény, hogy az elmúlt évben ezekbe a munkákba egyre többen kapcsolódnak be, biztossá teszi annak, hogy az eredmények nem maradnak el. Az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ éppugy, mint az Országos Osztályozási Bizottság örömmel vesz minden érdeklődést, minden közreműködést és szívesen nyújt tájékoztatást az ETO-val kapcsolatos kérdésekben könyvtárosainknak és dokumentálóinknak.

BABICZKY Béla

* Uhlmann Aladár: A kohászat az Egyetemes Tizedes Osztályozás keretében. Az ETO 669 teljes táblázata. Betűrendes mutató magyar, angol, német nyelven. Kiad.: Nehézipari Műszaki Egyetem Központi Könyvtára. (Bp.) 207 p. - A Könyvtártudományi Szakkönyvtárban lévő mű raktári jelzete 4-2104.